

ŽALKOVICKÝ ZPRAVODAJ

Ročník VII/2013 | číslo 1

www.zalkovice.cz

Z obsahu:

Informace ze zasedání zastupitelstva
Kanalizace a čistírna odpadních vod
Cesta za poznáním, Den ve znamení žlutých kvítků
Šibřinky, Masopust, Stavění máje
Známe naše rodáky? Msgre. Josef Hanák
Společenská rubrika
SDH Žalkovice
Po stopách ... vodní mlýny na Moštěnce (3. díl)
Mladí sokolové
Za zeleným ostrovem
Muzeum zemědělské techniky
Fotbal v Žalkovicích není jenom „Áčko“
Koncert Michala Davida

Informace ze zasedání Zastupitelstva obce Žalkovice za první pololetí roku 2013

Zpráva o provedených kontrolách

Byly provedeny celkem čtyři kontroly. První byla řídicí kontrola, která se zaměřila na čerpání půjček z Fondu rozvoje bydlení, na úvěry a dotace schválené zastupitelstvem a na navýšení příspěvku ZŠ a MŠ Žalkovice na částečné vybavení přistavěné jídelny, které bylo schváleno radou obce. Druhá finanční kontrola se zaměřila na dotaci ve výši 80 tis. Kč, kterou obec poskytuje Sokolu Žalkovice na podporu sportovní činnosti v obci. Další finanční kontrola hospodaření obce se týkala čerpání dotace na Přístavbu a stavební úpravy ZŠ Žalkovice a poslední z kontrol prověřila hospodaření příspěvkové organizace obce ZŠ a MŠ Žalkovice. Při žádné z kontrol nebylo zjištěno pochybení v čerpání finančních prostředků.

Finanční záležitosti, rozpočtová opatření

Rozpočtové opatření se týkala dotace na volby prezidenta, finanční částka, která přišla na účet obce v prosinci na straně příjmů a ve stejné výši byla rozdělena na straně výdajů na volby, projektovou dokumentaci ČOV – kanalizace a nespecifikovanou rezervu. Další rozpočtová opatření se týkala zatravnění části pozemků a založení účtu u ČNB, které bylo plošně nařízeno všem obcím. Na tento účet budou přicházet všechny dotace. Dále starosta požádal znovu odhlasovat delegování možnosti provádět rozpočtová opatření až do částky 150 000 Kč na Radu obce Žalkovice.

Závěrečný účet obce Žalkovice za rok 2012

Závěrečný účet obce dostali zastupitelé v elektronické podobě již před jednáním zastupitelstva a občané měli možnost se k němu vyjádřit, protože je zveřejněn na webových stránkách obce. Při auditu nebyla shledána závažná pochybení.

Aktualizace záplavového území obce Žalkovice

Starosta obce seznámil přítomné s dopisem Městského úřadu v Kroměříži, odboru životního prostředí, o aktualizaci záplavového území obce Žalkovice. Byla možnost nahlédnout do přiložené mapy.

Vyhláška obce Žalkovice o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Starosta obce vysvětlil, že vyhláška se schvaluje kvůli změně zákona o odpadech a byla zkontrolována odborníkem na tuto problematiku, podle kterého byla poupravena. Všichni přítomní zastupitelé měli vyhlášku k dispozici. Starosta upozornil na to, že poplatky za odpad se nemění, datum uhrazení se posouvá až na 30. 6. daného roku a v případě nedodržení termínu splatnosti hrozí sankce 200 Kč. Paní Hanáková poznamenala, že dle jejího zjištění naši obyvatelé mají vysokou platební morálku oproti jiným obcím. Starosta tuto poznámku potvrdil. Vyhláška byla bez připomínek schválena.

Plán práce a akcí na rok 2013

Starosta obce upozornil, že plán na letošní rok bude silně ovlivněn tím, zda se nám podaří získat dotaci na ČOV a kanalizaci či nikoliv. V případě kladného vyřízení dotace bude tato akce prioritní a většina finančních prostředků se využije v tomto ohledu. Náš podíl na této velké investiční akci by byl něco přes 9 mil. Kč. Dle propočtů bychom měli být schopni do 5 let tento závazek splatit. V případě získání dotace na ČOV a kanalizaci by se tedy v tomto roce řešily pouze drobné akce. Pokud naše žádost nebude podpořena, pak budeme realizovat i další naplánované akce.

Pořízení projektové dokumentace pro stavební povolení a realizaci na kanalizaci a ČOV – výběr dodavatele a delegování členů do výběrové komise

Tento bod starosta otevřel již při schvalování rozpočtového opatření. Bylo nutné vysvětlit, že obec je v časové tísně co se týče zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení a realizační dokumentaci na kanalizaci a ČOV. Pokud by nebylo rozhodnuto o pořízení těchto dokumentů a žádost o dotaci by byla později podpořena, tedy obec by dotaci mohla získat, nebyl by splněn požadavek poskytovatele dotace, kterým je mít připraveny k podpisu smlouvy s již vybraným dodavatelem. Ing. Ženčák upozornil, že se jedná o velkou akci a je zde možnost korupce, a to již při výběru projektanta, který může nachystat půdu určitému zájemci o tuto zakázku. Upozornil na nutnost ohlídat si tedy již vyhlášení výběrového řízení. Výběrová řízení, jak se dříve zastupitelé shodli, si obec nepřipravuje sama. Bude oslovena profesionální firma, která ví, jak nastavit podmínky, aby byla co nejvíce eliminována možná ztráta či korupce. Obec má dobrou zkušenost s firmou MCI servise ze Zlína. Po diskuzi se zastupitelé rozhodli tuto firmu oslovit a zadat jí zpracovat výběrové řízení na zpracovatele projektové dokumentace. Starosta v tomto bodu informoval o vývoji při zpracování dokumentace, která se přikládala k žádosti. Byly zde různé možnosti technického provedení a žádný ze zastupitelů nedokázal plně posoudit, zda právě zvolené řešení je pro obec nejvhodnější. Muselo se však vycházet z určitých legislativních požadavků a splnit všechny požadavky poskytovatele dotace.

Informace o akci Kanalizace a ČOV Žalkovice

Již před 4 roky byla započata příprava realizace ČOV a kanalizace v Žalkovicích. Obec již obdržela registrační list akce a rozhodnutí o poskytnutí podpory na akci Kanalizace a ČOV Žalkovice. Akce je v současnosti ohodnocena na 42 mil. Kč. Dotace by měla činit cca 33 mil. Kč a vlastní podíl obce by měl být 9 mil. Kč. Předpokládá se ale, že se částka sníží výběrovým řízením na dodavatele stavby, čímž by se snížil i vlastní podíl. V měsíci červenci bude vyhlášeno výběrové řízení na zpracovatele projektové dokumentace. Je nutné, aby byla projektová dokumentace byla zpracována profesionálně a v daném termínu, aby byl zajištěn zdárný průběh čerpání dotace. Podmínky byly nastaveny tak, aby byla vybrána firma, která má již zkušenosti s obdobnými projekty. Realizace této akce je pro obec zcela nezbytná. V rámci EU se ČR zavázala do roku 2015 nevypouštět do toků odpadní vody. Naše odpadní voda nespĺňuje limity dané pro vody vypouštěné do vodních toků, tyto limity mnohonásobně překračuje. Výjimku má naše obec do roku 2015. Kanalizace bude z dotace řešena k hranici pozemku. Po zpracování projektové dokumentace se předpokládá svolání schůzky s občany a odborníky, kteří vysvětlí případné dotazy. Zastupitelstvo nechce jít cestou příkazů, ale je nutné si uvědomit a vysvětlit občanům, že obec musí plnit legislativní povinnosti a že zprovoznění kanalizace a ČOV mj. přispěje ke zkvalitnění života v obci. Nesmíme však zapomenout na fakt, že stočné již nebude 1 Kč za m³, na druhou stranu ČOV i kanalizaci si chce obec provozovat sama a cenu nastaví tak, aby pokryla náklady a splnila dané podmínky dotace.

Půjčky z účelového fondu obce

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo půjčky z účelového fondu obce na opravy a modernizace bytů a domů těmto občanům: Pan Nikolaj Skybjak, Žalkovice 89, pan Pavel Uhírek, Žalkovice 162, pan Martin Vykoukal, Žalkovice 16, paní Svatava Gálová, Žalkovice 188 a pan Rostislav Sumec, Žalkovice 3.

V roce 2014 bude zahájena akce: „Žalkovice – kanalizace a čistírna odpadních vod“

Text: **R. Pala**, foto: **ilustrační** (použito z internetu)

Vzhledem k tomu, že obec dlouhodobě několikanásobně překračuje limity na jakost vypouštěných vod z kanalizace, vyvstala potřeba tento nepříznivý stav odstranit na základě platných právních předpisů. V nynější době má obec platné povolení k vypouštění odpadních vod, kde jsou stanovené závazné limity, které nejsme za stávající situace schopni plnit. Toto povolení má platnost do konce roku 2015.

Jediným možným řešením popsaného nepříznivého stavu je čištění odpadních vod z domácností. V naší obci toho bude dosaženo výstavbou centrální biologické čistírny odpadních vod a výstavbou nové splaškové kanalizace v délce cca 5,01 km. Na novou kanalizaci budou napojeny splaškové vody z domácností (odpadní vody z WC, koupelen, kuchyní, praček, myček apod.). Stará kanalizace bude dále sloužit jako dešťová, odvádějící vody z komunikací a střech domů. Nová kanalizace bude gravitační z plastového potrubí. Vzhledem k tomu, že obec má rovinný charakter, bude nutné k zajištění spádovosti potrubí zbudovat dvě přečerpávání. Přečerpávací jímky budou umístěny v podzemí. Ke každému rodinnému domku bude až po hranici pozemku vybudována přípojka pro napojení odpadních vod z jednotlivých domů. Podmínkou připojení na novou splaškovou kanalizaci bude nutné oddělit splaškové vody od dešťových. Obec pro připojení občanů zajistí maximální možné podmínky od technické výpomoci, nízkouročených půjček apod. Věříme, že společnými silami odstraníme tento nepříznivý stav a zajistíme nakládání s vodami dle platné legislativy. Prostě jiné rozumné řešení není. V případě neřešení tohoto nepříznivého stavu by se obec nevyhnula citelným pokutám.

A tak se v roce 2014 započne se stavebními pracemi. Celkové náklady na projekt jsou vyčísleny v částce cca 42 mil Kč. Obec z vlastních prostředků uhradí 9 mil. Kč. Zbytek bude financován z prostředků EU. V nynější době je organizováno výběrové řízení na zpracovatele technické dokumentace pro stavební povolení a zhotovení stavby. Po stavebním povolení bude následovat výběrové řízení na dodavatele stavby a po podepsání smlouvy bude stavba zahájena. Předpokladem je (pokud půjde vše hladce) zahájení stavebních prací v 1Q/2014. Celkové ukončení akce a předání do provozu v roce 2015. Na případné nejasnosti se přijďte informovat na obecní úřad. Plánujeme i organizaci informační schůzky s občany za účasti kompetentních osob, kde občané získají ucelené informace o plánované akci a budou jim zodpovězeny dotazy k uvedené problematice. Věříme, že společnými silami tuto náročnou investiční akci zvládneme ku prospěchu celé obce.

Kanalizace v obci před 90 lety

(Výpisky z Pamětní knihy obce Žalkovice)

Zpracoval: **R. Krejčí**

1924 - Příkopy - Návrhu zdravotního obvodu v Hulíně o odstranění zdravotních závad v obci se nacházejících, zvláště úpravy příkopy před č. 46 a 19 se stojatou vodou, usnešeno vyhověti v příhodné době dle možnosti. Dále usnešeno vyčistiti a proházeti zadní část Rumzy.

1925 - Částečná kanalisace obce - Dne 20. května usnešeno provést část kanalisace obce a sice na příkopě, zvané Pasyka od mostku č. 46 do přední části stavení č. 46, potrubí bude míti světlost 80 cm. Roury pořízeny nákladem 2253 K, kanál však neproveden, neboť se má dříve zhotoviti odborníkem nákras pro celkovou kanalisaci obce.

1926 - Kanalisace, projekt - Usnešeno 21.5. zadati provedení projektu na kanalisaci obce ř. Všeobecná stavební spol. v Brně, ale po doporučení zem. stavebního úřadu usnešeno zadati vypracování projektu ř. inž. Štábla v Brně.

1929 - Kanalisace - Dne 12. února 1929 odbývalo se komisionální jednání za účelem provedení kanalisace v obci.

1931 - Kanalisace - Rok tento pro obec možno nazvati rokem plodné práce. Vykonáno bylo v něm dílo, které bude míti pro obec do budoucna velký význam. Dle schválených plánů provedena kanalisace celé vesnice, na níž se obec dlouho připravovala

a shromažďováním investičního kapitálu ve formě kanalisačního fondu šetrila. A byla to starost nemalá, když se pomyslí, že obec má polohu tak nízkou, že těžko bylo docílití potřebného spádu, kterého ku zdařile provedení práci jest nezbytné nutno. Celý plán kanalisační spravován byl ve směrnicích, aby odpad vody nepřímou vyústoval do Moštěnky, tedy prostřednictvím svodnice Rumzy a tudíž dno Moštěnky a dno toku Rumzy nad obcí stalo se základem spádu celého kanalisačního projektu. A tato otázka provedena byla k úplné spokojenosti.

Nejdůležitějším při kanalisaci bylo odstranění příkopy s hničící vodou, která vedla téměř od hřbitova až ke kostelu a dále zahradou stavení p. čís. 46 do prostranství k okresní silnici a podél ní táhla se až k tak zv. jezerům. Celý tento příkop byl překlenut, a tím odstraněny nezdavé výpary, které otravovaly vzduch v přilehlé části vesnice hlavně v létě. Celou provedenou kanalisací získala celá náves na svém vzhledu.

Obecní zastupitelstvo včele s p. starostou Fr. Bradou pilně dbalo, aby stavba s velmi dobrým výsledkem byla dokonána, což se mu podařilo a zaslouží na věčné časy plného uznání.

1932 - Schválení kanalisace - Dne 1. října 1932 komise okresního úřadu s interesovanými zástupci úřadů a obecního zastupitelstva prohlédla provedenou kanalisaci obce, uznala celý projekt za přesně dle plánů propracovaný, a za bezvadný a schválila provedenou kanalisaci, jak o tom svědčí sepsaný zápis uložený v spisech archivu v zařazení na kontě kanalisace obecní.

1939 - Dokončené práce - Kanalisace obce za 414.000 K.

Cesta za poznáním

Text a foto: **J. Neradilová**

V měsíci lednu jsme uvažovaly o nějakém zpestření dne něčím zajímavým, a tak jsme se rozhodly navštívit muzeum Františka Skopalíka v Záhlinicích. Už při příchodu jsme byly srdečně vítány průvodkyní muzea Václavou Navrátilovou, rodačkou ze Žalkovic. Poté jsme se odebraly do místnosti v prvním poschodí, kde jsme byly seznámeny se životem tohoto na svou dobu velmi pokrokového člověka. Následovala prohlídka místnosti, ve které byla zachována původní malba a kde v rohu majestátně stojí zdařilá figurína Františka Skopalíka v životní velikosti. Dále jsou zde vystaveny portréty, fotografie, ocenění a prapor z roku 1868, se kterým jeli Záhličtí do Prahy u příležitosti položení základního kamene na stavbu Národního divadla. Nadšené jsme byly prohlídkou kuchyně a školní třídy z 19. století. Rovněž zajímavé byly církevní památky – oltář, kroupenka, ornáty a různé nářadí a nástroje používané v této době.

Kdo vlastně byl František Skopalík? (1822-1891)

Byl to poctivý, pracovitý a na svou dobu pokrokový člověk, čímž si získal všeobecnou úctu. Protože nemohl studovat, vzdělával se individuálně z knih, které se mu dostaly do rukou. Skopalík těžce nesl zaostalost rolnictva, a proto se snažil o pokrok a vzdělání. Zvláštní úctě se těšil i u tehdejší šlechty. Jako starosta první začal s pěstováním cukrovky, s hnojením polí chlévskou mrvou a zastaralý způsob hospodaření nahradil scelováním pozemků. Zapojil se i do oblasti politické a byl zvolen poslancem zemského sněmu moravského.

Mnoho zajímavého jsme se dozvěděly o tomto neobyčejném člověku, který i lidem našeho století má co říct. Chvilce strávené v muzeu Františka Skopalíka v Záhlinicích byly velmi příjemné a poučné. Všem doporučujeme!

Neradilová, Sumcová, Bajgarová M., Bajgarová L.

Den ve znamení žlutých kvítků

Text: **M. Bajgarová**

Letos 15. května 2013 se uskutečnil již 17. ročník celonárodní květinové sbírky Český den proti rakovině, který pořádá Liga proti rakovině Praha. Liga má od svého vzniku tři dlouhodobé programy – sledování nádorové prevence, zlepšení kvality života nádorově nemocných a podpora vědy a výzkumu, případně nákup zařízení jednotlivých onkologických pracovišť, na financování grantů nebo také hospiců. Letošní květinová sbírka se zaměřila na boj proti rakovině tlustého střeva. Připraveno bylo až 800 tisíc žlutých kvítků, tentokrát se zelenou stužkou.

Přestože je **minimální hodnota jedné kytičky jen dvacet korun**, i tato částka ve výsledku hodně pomůže. A proč bychom měli přispět?

Rakovina je strašák každého z nás. Jak říká slogan Ligy proti rakovině, podle statistik „tiká v každé rodině“.

Udělejte tedy dobrou věc a staňte se součástí boje proti rakovině! Koupí kytičky podpoříte onkologická pracoviště a přispějete na zlepšení kvality života onkologických pacientů. Pokud jste neměli možnost kytičku získat, můžete pomoci také odesláním zprávy DMS (viz leták). Věnujte pozornost svému tělu a v případě pochybnosti navštivte svého lékaře.

I naše organizace ČČK se zapojila prodejem žlutých kvítků v ceně 20 Kč. Proдалo se jich 75. Upřímně děkuji všem, které jsem oslovila a kteří se zapojili. Zakoupením tak vyjádřili solidaritu s nemocnými rakovinou.

Společenská rubrika

Jubilanti 1. pololetí roku 2013, kteří oslavili významné životní výročí:

Marie Talčíková, Tibor Jakubík, Ludmila Pospíšilíková, Zdeněk Krejčířík, Hana Vymětalová, Zdenka Krpalová, Jaroslav Luzar, Ludmila Bartošíková, Josef Vymětal, František Otáhal, Rostislav Sumec, Alena Jakubíková, Ludmila Koryčanová, Antonín Vymětal.

Jubilantům blahopřejeme a přejeme pevné zdraví.

Úmrtí

† 24. 2. 2013 p. Josef Kadlec (87 let)
 † 27. 4. 2013 pí. Václavka Horáková (88 let)
 † 13. 5. 2013 p. Josef Vymětal (80 let)

Narozené děti

Anna a Lucie Tereškoví (* 6. 4. 2013)

Ema Dohnalová (* 11. 3. 2013)

Anežka Němcová (* 31. 5. 2013)

Daniel Fryštácký (*9. 5. 2013)

Sebastián Štěpjak (*16. 6. 2013)

Manželství uzavřeli

2. 2. 2013 Lenka Klimková a Tomáš Svozil

Novomanželům blahopřejeme.

Text: **Radomír Krejčí**, foto: **R. Pala**

Tradice sokolských šibřinek v naší obci sahá do období před druhou světovou válkou. V sobotu 19. ledna se v sokolovně konaly tradiční sokolské šibřinky.

Šibřinky proběhly v rázu „Návraty do 20. století,“ zúčastnilo se jich 35 masek.

Sál se postupně plnil lidmi všech věkových kategorií, kteří se přišli společně pobavit. Celým programem provázela místní televizní hlasatelka Táňa, která také zahájila pověstný rej masek. Masky připomínaly význačné události ze života společnosti z minulého století a také osobnosti z oblasti sportu a mezi kterými nechyběli ani známí olympionici. Po představení masek se taneční parket postupně zaplňoval a výborná zábava se rozjela na plné obrátky. Nechyběla ani tradiční bohatá tombola.

Přijďte si i příště oddechnout od běžných starostí, poveselit se a zdravým pohybem při tanci prodloužit svůj život.

Poděkování patří všem členům Sokola, kteří se na přípravě šibřinek podíleli a všem sponzorům, kteří přispěli do tomboly.

Sokolské šibřinky 2013

Masopustní veselí

Text: **B. Brhelová**, foto: **Radomír Pala**

V sobotu 9. února jsme již po šestnácté v novodobé historii povodili medvěda po obci a s ním řádily i maškary. Dokonce k nám přijeli i cikáni v maringotce a prodávali různé suvenýry. Byli tady i Pat a Mat a jiné známé postavíčky. Jako každý rok před dlouhým 40 denním půstem svoje těla všichni dobře posilnili - koblížky, dortíky a také tekutými dobrůtkami, kterých bylo po dědině dosti přichystáno. Večer jsme mysleli, že ani basu nepochováme, protože někteří dobřáci to s tekutými desátkou přehnali a my jsme se jich dočkat nemohli, ale nakonec to všechno dobře dopadlo. Pan farář s kostelníkem nám nezapomněli připomenout naše hříchy a plačky tak bečely, že jim stejně nebylo ani rozumět. Basu otrávenou metylalkoholem jsme pochovali a také dobře zapili a doufám, že si i moju zpívanou hanáckó radu všichni k srdci vzali a hlavně se ňo řídili: „Na gořalku pozor déte, co neznáte, nechlastéte, okoštujte maló půlku, ať nenoséte bíló hůlku.“

Jsmo rádi, že v této tradici náš hasičský sbor stále pokračuje, protože udržování těchto starých zvyků je dobré, zábavné a někdy i poučné pro další generace.

Májka 2013

Text a foto: **Radomír Pala**

Každoroční tradicí v naší obci je stavění májky.

Letos se organizace stavění májky ujali hasiči. V 18 hodin byla vztyčena nazdobená májka a ve 20 hodin začal majáles za účasti čtyř rockových kapel. Hostem večera byl i Michal David, který svou účastí pozval přítomné na koncert, který se uskutečnil v sobotu 11. května 2013 na místním hřišti. Michal David zazpíval na podiu a ujal se i točení piva pro účastníky majálesu. Za pípou mu to šlo náramně.

Došlo i na autogramy a společné focení. Dobrá zábava trvala až do ranních hodin.

Po stopách vodních mlýnů na řece Moštěnce

Text a foto: **Tomáš Hýbner**

V článku byly využity informace z publikací *Mlýny a mlynáři ve staletích* (Pospíšil A., 2004), *Kanovsko* (Špalková M., 2008) a *Beňov-Prusy, historie a současnost* (Špalková M., 2012) s laskavým svolením zapůjčených manžely Hanákovými.

Dříve než se v tomto čísle Žalkovického Zpravodaje společně vydáme po stopách nového tématu, začněme poněkud netradičně, a to otázkou. Chodíte na nákup? Popravdě řečeno jde v podstatě jen a pouze o rétorickou otázku, neboť v moderní ekonomice 21. století si asi jen těžko dokážeme představit svět, ve kterém by chyběla obří nákupní centra se záplavami zákazníků a ručně psané seznamy položek, které nesmíme zapomenout přihodit do košíku, protože zásoby v lednici a ve spížírně se již dostaly na pomyslnou kritickou hranici. Tržní ekonomika nám umožňuje nakupovat nepřeborné množství zboží nejrůznějších značek, druhů a typů. Tato různorodost vedla ekonomy a statistiky k úvahám, zda by nebylo pro statistické účely vhodné sestavit ukazatel, který by reprezentoval množství a důležitost jednotlivých druhů zboží a služeb nakupovaných běžným spotřebitelem. A skutečně netrvalo dlouho a takový ukazatel spatřil světlo světa. Podle očekávání nese název spotřební koš a ekonomická teorie jej definuje jako reprezentativní skupinu statků zahrnujících výdaje na bydlení, stravu, kulturu, dopravu, atd. Jednou z nejdůležitějších položek vůbec jsou samozřejmě výdaje na stravu. Bez nadsázky lze říci, že potraviny nakupuje běžný spotřebitel vůbec nejčastěji. Spotřební koš už sice neříká, které konkrétní potraviny pod položku strava spadají, ale pravděpodobně budete souhlasit s tvrzením, že podstatnou část této množiny tvoří pečivo. Chléb, rohlíky, slané i sladké pečivo a veškeré další pekárenské výrobky mají v našem jídelníčku nezastupitelnou úlohu. A tu se již dostáváme k vlastnímu tématu třetího dílu rubriky Po stopách. Bude jím totiž základní surovina, bez které by pečivo jako takové nemohlo existovat – mouka.

A jak souvisí základní pekárenská surovina s doposud ryze zeměpisným zaměřením této rubriky? Odpověď je nasnadě. Mouka se získává zpracováním několika různých druhů obilovin. Toto zpracování už odnepaměti probíhá v mlýnech, které před příchodem elektřiny pro svůj pohon využívaly energii vody nebo vzduchu, a to vždy v závislosti na zeměpisných a přírodních podmínkách daného území. V následujících odstavcích se čtenář může vydat na pouť mapující existenci mlýnů poháněných vodou řeky Moštěnky. Navažme tedy na minulý díl rubriky věnovaný právě Moštěnce a tentokrát se zaměříme na její neodmyslitelnou úlohu v potravinářském průmyslu, totiž ve zpracování obilovin a výrobě mouky.

Pokud se vydáme stejnou cestou jako v minulém díle, a sice směrem od pramene k ústí, naše kroky se poprvé zastaví v obci **Vítonice**, kde se nachází první zchovalá mlýnská budova na toku Moštěnky. Mlýn ve Vítonicích je v kronikách zmiňován již v 15. století a za dlouhou dobu své existence prošel několika modernizacemi, při kterých bylo mimo jiné vyměněno vodní kolo za vodní turbínu a instalováno vlastní elektrické osvětlení napájené pomocí dynamo poháněného transmisí mlýna. Přišel však rok 1965, zásahem úřadů byla činnost mlýna zastavena a veškeré vnitřní zařízení bylo rozmontováno a odvezeno. Samotná budova však ve Vítonicích dosud stojí a její současný stav můžeme vidět na obr. č. 1.

Po opuštění Vítonic se Moštěnka vlévá do katastru obce **Žákovice**, kde svou činnost provozovaly hned 2 mlýny. První z nich, tzv. mlýn Pospíšilův (podle majitelů – rodiny Pospíšilových, kteří mlýn koupili v roce 1911), doznal v průběhu let také mnoha modernizačních úprav (nejvýznamnější byla instalace vodní turbíny a přístavba dalších podlaží), ale ani jeho činnost nebyla za minulého

Obr. 1 - Vítonice

režimu úředně posvěcena. Mlýn byl v roce 1951 združstevněn a v roce 1960 znárodněn, a to se zpětnou platností. Minimální údržba a využívání jeho prostor pro skladovací účely musely nutně vést k jeho chátrání. Ve značně zbledovaném stavu byl mlýn v roce 1970 vrácen původním majitelům, kteří se i přes tento nepříznivý stav pustili do jeho generální opravy. Zprovoznit se jej podařilo až v roce 1984, ovšem, jak prameny uvádí, zdravotní důvody nedovolily udržet jej v chodu příliš dlouho. Mletí zde bylo definitivně ukončeno v roce 1996. Druhý mlýn, nazývaný též Hradilův (podle Antonína Hradila, který se stal jeho majitelem v roce 1921), je situován u bývalého dvora Lhotsko a pro úplnost je třeba dodat, že z administrativního hlediska již neleží na katastru obce Žákovice, nýbrž spadá pod sousední Blazice. Také tomuto mlýnu doba nepřála a díky zásahu úřadů zde bylo mletí ukončeno v roce 1953.

Že svůj mlýn měla také obec **Radkova Lhota**, se dozvíme již jen z kronik a dobových záznamů, neboť na počátku 20. století rozvodněná Moštěnka strhla splav a podemlela zdivo. Budova mlýna ze 17. století již nebyla nikdy opravena a postupem času byly všechny její zbytky zrušeny úplně.

První písemná zmínka o mlýnu v obci **Radkovy** sahá až do 15. století. Během staletí své existence vyměnil řadu majitelů, přičemž od roku 1928, kdy se majitelem stal jistý Jan Nedbal z Prusinovic, nese právě jeho jméno. Tento tzv. Nedbalův mlýn byl poháněn vodní turbínou, kterou v období sucha nahrazoval naftový motor. Tím však výčet pohonných jednotek u tohoto mlýna nekončí. Ve 30. letech, když byl zrušen náhon, mlýn fungoval díky nově instalovanému elektromotoru. Také na toto místo však dosáhla všemocná ruka státního aparátu a v roce 1951, po znárodnění byla budova určena ke skladování a šrotování, nikoli již k mletí. Současný stav budovy bývalého mlýna v obci Radkovy je zachycen na obr. č. 2.

Obr. 2 - Radkovy

Za obcí Radkovy pokračují vody Moštěnky po několik kilometrů ničím nerušeným tokem, míjí několik sídel, až se dostanou na území obce **Čechy**. Zde dodnes na č. p. 48 stojí již od 15. století tzv. český mlýn, na jehož fasádě je dobře čitelný letopočet 1932, kdy budova vyhořela. Existence mlýna však touto událostí nekončí. Po požáru byla budova opravena, zmodernizována, osazena dvěma vodními turbínami a elektrifikována. Avšak ani tento mlýn již dnes není v provozu. Mletí zde bylo ukončeno v roce 1953 a vodní náhon byl zcela zrušen. Majestátní budova českého mlýna, kterou v současnosti vlastní obec Čechy, je zobrazena na obr. č. 3.

Obr. 3 - Čechy

K dalšímu mlýnu na toku Moštěnky se dostaneme v obci **Beňov**. S tímto mlýnem se pojí jméno významného majitele Karla Nováka, což byl prvorepublikový prezident zemského soudu v Brně. Ten mlýn zvelebil a nechal přistavět velkou pilu, do provozu jako takového mlýn nikdy neuvedl. A jako u většiny předchozích, osudným se mlýnu stal minulý režim, který mlýn přeměnil v hospodářskou budovu sloužící k chovu dobytka a de facto jej odsoudil ke zkáze. Dnes na místě bývalého mlýna stojí hospodářská stavení současného zemědělce a také mlýnský náhon již neexistuje.

V katastru obce **Horní Moštěnice**, podobně jako u Žákovic, nalezneme hned 2 mlýny. První z nich, nazývaný Štulbach (podle slova „stvola“, staroslovanského názvu druhu vrby, která lemovala břehy Moštěnky), je v kronikách spolu s přílehlou tvrzí zmiňován v kronikách již v roce 1320. Dnes je však celý areál mlýna uzavřen a pomalu zarůstá bujnou vegetací. Co je ale stále dobře patrné, je nápis na štítu budovy, který stále hlásá zašlou slávu mlýna Štulbach. Vstupní část areálu je pak vidět na obr. č. 4.

Obr. 4 - Štulbach

Dříve než přejdeme ke druhému mlýnu ležícímu na území Horních Moštěnic, zastavme se o několik metrů dále po proudu Moštěnky. Zde narazíme na mohutný splav o výšce prahu 3m, před kterým z Moštěnky odbočuje rameno nazývané Mlýnský náhon. Zbýlé mlýny, o kterých bude v tomto článku pojednáváno, pak svou činnost provozovaly právě díky tomuto náhonu. Vlastní koryto Moštěnky pak až do svého ústí žádný další mlýn nepohánělo a nepohání.

Prvním mlýnem ležícím na Mlýnském náhonu a zároveň druhým zmiňovaným v katastru obce Horní Moštěnice byl tzv. Záhumenní mlýn ze 17. století, který lidé nazývali též Vrbovec či Vrbák. Tento mlýn, který stával v polích mezi obcemi Horní Moštěnice a Věžky, ukončil svůj provoz na popud úřadů v roce 1953 a z jeho staveb dnes zůstaly pouze rozvaliny, zbytky betonových základů zarostlé hustým stromovím a zpustlá ovocná zahrada.

Dvě dodnes zachovalé mlýnské budovy, mezi kterými protéká Mlýnský náhon, se však nachází v obci **Vlkoš**. Na jedné z nich je dobře čitelný zdobný nápis, který říká, že budova v této podobě byla postavena arcibiskupstvím v roce 1726 (obr. č. 5). V prostoru náhonu se také do dnešních dnů dochovala dřevěná hřídel vodního kola úctyhodných rozměrů. Majestátnost vlkošského mlýna ukazuje obr. č. 6.

Obr. 5 - Nápis na mlýně ve Vlkoši

Obr. 6 - Vlkoš

V polích mezi Vlkošem a Kyselovicemi, v části obce zvané **Kanovsko**, stál již od 15. století tzv. Polňák. S tímto mlýnem, který nesl označení podle svého umístění, jsou historicky spojeny zejména spory a konflikty. V kronikách se velmi často objevují zmínky o sporech vrchnosti a provozovatelů Polňáku. Vrchnost

např. obviňovala kanovského mlynáře, že si upravuje jez podle svých potřeb a tím díky zvýšené hladině náhonu způsobuje nemalé škody mlynáři ve Vlkoši. Kanovský mlynář si zase stěžoval na toho vlkošského, že mu v zimě tzv. staví vodu a tříští. Tyto a obdobné spory se pak v různé intenzitě vlekly celá desetiletí. Osud Polňáku se pak naplnil v létě roku 1937, kdy vznikl z neznámých příčin požár, který nenávratně zničil budovu i veškeré vnitřní zařízení. Po tomto neštěstí již nebyl mlýn nikdy obnoven a dnes je možné na jeho místě nalézt pouze část vodního s malým vodním spádem, který je zachycen na obr. č. 7. Ironie osudu je pak dokreslena skutečností, že mezi uvedením do provozu po rozsáhlé rekonstrukci mlýna a vznikem požáru uplynuly pouhé dva dny.

Obr. 7 - Polňák

Také obcí **Kyselovice** protéká Mlýnský náhon napájený vodou z Moštěnky a také zde fungoval mlýn zmiňovaný již v 17. století. Podle posledního majitele je mlýn nazýván Seibertův a byl v provozu až do 2. světové války. Po ukončení činnosti zde byla zřízena mlékárna, ani ta však již není v současnosti funkční.

Posledním mlýnem před návratem Mlýnského náhonu do toku Moštěnky a zároveň posledním mlýnem na této řece vůbec je tzv. Sobkův mlýn v katastru obce **Břest**. Ten byl poháněn dvěma vodními turbínami a svou činnost ukončil v 60. letech minulého století. V polích mezi Břestem a Skašticemi pak končí i svou dlouhou pouť i Mlýnský náhon a jeho vody se vrací do stejné řeky, odkud u Horních Moštěnic vzešly.

Mouka byla, je a bude jednou z nezákladnějších surovin potřebných k lidské obživě. Není tedy divu, že i na tak malé ploše, kterou pokrývá povodí řeky Moštěnky, a v mnohdy ne zcela příznivých podmínkách, po řadu století existovalo mnoho vodních mlýnů, do kterých svou úrodu mohli přivážet zemědělci z blízkého i vzdálenějšího okolí. Do dnešních dnů se však bohužel v plné funkci nedochoval žádný z nich. Ať už šlo o živelnou katastrofu nebo zásah státní moci, 20. století znamenalo pro každý jednotlivý

mlýn na řece Moštěnce zpracování poslední dávky obilí a výrobu posledních kilogramů mouky či jiných, mlýnem produkovaných surovin. A tak tu dnes stojí jen mlýnské budovy jakožto tiší, avšak nikoli mlčící svědci nenahraditelného a (nejen) historicky velmi významného řemesla – řemesla mlynářského.

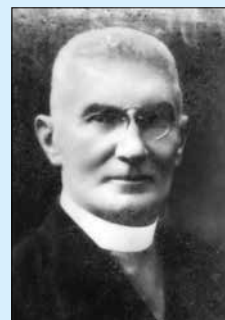
Pokud čtenáře článek o mlýnech na řece Moštěnce zaujal a mají zájem vidět i další fotografie jednotlivých mlýnů, které se do Zpravodaje nedostaly, mají tuto možnost na oficiálním webu obce Žalkovice www.zalkovice.cz, a to v sekci Fotogalerie.

Známe naše rodáky?

Text: **J. Neradilová**, foto: **R. Krejčí**

Při procházce hřbitovem se zastavíme u hrobu kněze a historika Josefa Hanáka, osobnosti ne zcela doceněné. Co říci k jeho osobě?

Narodil se v početné rolnické rodině 17. 3. 1873 v Žalkovicích č. 24. Když mu bylo osm let, přišla rodina o hospodáře – otce přivezli koně z pole mrtvého, patrně šlo o infarkt. Snad i tato tragická událost souvisela s jeho rozhodnutím stát se knězem. Po absolvování bohoslovecké fakulty v Olomouci v r. 1895 nastoupil jako katecheta do Bzence. Své kněžské povolání vykonával s velkou zodpovědností, postupem doby se stal inspektorem náboženského vyučování, byl jmenován konzistorním radou a papežským komořím. Jako uměnímilovný člověk spojoval svou pedagogickou činnost s estetickou výchovou. Josef Hanák byl všestranně vzdělaný, jeho znalost latiny, němčiny a francouzštiny mu umožňovala publikační a překladatelskou činnost a orientaci v archívních materiálech. Ač katolický kněz, nenechal ve svém bádání bez povšimnutí židovskou bzeneckou komunitu, o čem svědčí spis „Domácí řád židovské obce v Bzenci“. Nelze se nezmínit, že v roce 1929 zveřejnil „Dějiny vinařství ve Bzenci“ s reprodukcí mimořádně cenné mapy bzeneckého katastru z roku 1728. S místním prostředím se dokonale sžil a jako dobrý společník byl často zván na svatby, do vinných sklepů apod. O tom, jak dobře poznal život a mentalitu Bzenčanů hovoří výmluvně jeho verše:

„Je zpozdilec a hnidopich,
kdo vodou jen svůj plní břich,
My, lidé vyšší kultury,
pijeme víno z bravury,
ne, abychom se opili,
nýbrž svůj rozum zbystřili
a dali vzletu duši své,
ve sféry vtipu jiskřivé.“

Přes své zaujetí historií nezůstal uzavřen tehdejšímu dění a podílel se na veřejném životě ve městě. Byl čestným občanem města Bzence a čestným členem Moravského zemského vinařského spolku v Brně. Byl rovněž autorem knihy „Paměti města Bzence“. (1. vydání v r. 1919, druhé v r. 1999) Po odchodu z města v roce 1933 se vrátil do rodných Žalkovic, kde působil do konce života. Zemřel v roce 1961 v úctyhodném věku 88 let.

Okénko do sokolských oddílů mladšího žactva

Text: **T. Šimíková**, foto: **L. Svobodová**

Naše organizace Sokola získala velkou posilu ve dvou nových cvičitelkách – Lence Svobodové a Vlastě Pátíkové, které se ujaly našich malých členů. A tak nahlédneme, co v poslední době všechno s dětmi stihly.

Sběr starého papíru

Za celoroční snažení v oddílech fotbalové přípravy, cvičení všestrannosti žactva a stolního tenisu měly děti slíbený víkendový pobyt v přírodě. A tak se hned zrodil nápad ulehčit peněženkám rodičů a také sokolské pokladně – vydělat si sběrem starého papíru. Ve dnech 7. – 9. června se s vozíčky rozběhly děti po celé naší vesničce a výsledek – bylo nasbíráno 2490 kg starého papíru a kontejner za sokolovnou praskal ve švech. Děti touto cestou moc děkují všem spoluobčanům za darovaný starý papír a mají pro vás vzkaz: Sbírejte a skladujte dál – na podzim chystáme sběr další. A pokud ho nebudete doma už mít kam uskladnit, klidně se ozvěte našim cvičitelkám a ty si ho odvezou dříve. Ještě jednou moc děkujeme.

Sběr papíru

Medvědí stezku

Měli jsme sice stoprocentně zjištěno, že v okolí naší vesničky žádný medvěd nežije, ale i tak jsme se vydali medvědí stezkou. Šli jsme se v neděli 26. května před sokolovnou, podmínkou bylo kolo. Jeli jsme totiž do vedlejších Kyselovic na hřiště – kde byl start závodu s názvem „Medvědí stezkou“. A v čem jsme soutěžili? Zdravověda, první pomoc, orientace na mapě a práce s buzolou, poznávali jsme dopravní značky, zvířátka a rostlinky a také jsme překonávali zavěšená lana a házeli na cíl.

A co nás nejvíc těšilo? Že jsme se dobře pobavili, zasportovali si, naučili se novou hru – BRÁNNBALL a hlavně si všichni dovezli medaile v různých věkových kategoriích. A máme i zlato – to vybojovali naši kamarádi – Matěj Němčík a Zbyněk Pobial. Závod se nám moc líbil a tak snad zas za rok.

„Kdo přežije Rajnošky ...?“

Naše cvičitelky se inspirovaly jednou soutěží (běží právě v televizi) a byl tu slíbený víkendový pobyt s názvem „Kdo přežije Rajnošky“. V pátek 14. června v 17 hodin bylo před naší sokolovnou rušno. Třináct mladých sokolů se vydalo na cestu. Přes batohy a spacáky je nebylo ani vidět, ale zvládli to, pomoci jim totiž byli maminky a tatínky. Vše jsme nacpali do malého autobusu, poslední pusa (vždyť někteří jeli z domu sami poprvé) a jedeme.

Cíl – Rajnochovice – „WIGWAM u Bačků“. Nevíte, co to je? Pan Jirka a Libor Bačkovi z Hulína zdarma zapůjčili své obytné přívěsy a vybavení.

Cesta rychle uběhla a už jsme tam. Nejdříve jsme se ubytovali, seznámili se s okolím, rozdělili se na 2 družiny osadníků (zelené a žluté) a tím začala velká soutěž za dobrodružstvím, které nás provázelo celé 3 dny. A najednou jsme začali chápat, proč jsme v názvu měli slova „Kdo přežije“. My, děti, mnohé odchované pohodlím, televizí a počítači, jsme najednou pili vodu z té nejlepší křišťálové studánky a vězte, že nebylo potřeba ani moc sirupu. Umývali se ve vance nebo potoku, chodili „trůnit“ do kadibudek, starali se o svá bříska (i když s tím nám moc pomáhala naše šéfkuchařka Taňa), umývali po sobě nádobí, uklízeli si, chystali si dříví na táboráky... Ale také jsme měli soustu her a soutěží, hledali jsme zlato v potoce, stříleli ze vzduchovky, jezdili na koních a také po perfektní skluzavce, bavili se při táboráčkách a trochu se i báli při nočních hrách. Za všechny splněné úkoly jsme dostávali malé dřevěné žetonky, které jsme si střežili v malých pytlíčcích, které jsme nosili zavěšené na krku. Také jsme se doslova rvali vždy o imunitu, což byla malá sovička, která družince přinesla mnohé výhody.

Všechno má svůj konec a tak nám bylo moc líto, že je neděle. Sice jsme první uvažovali, že napíšeme ředitelům škol o další volno, ale byla tu neděle a s ní loučení. Bylo to „boží“ a naše poděkování patří Vlastě, Lence, Táni, Radkovi a Jirkovi – starali se o nás bezvadně. A kdo na konec přežil? Přežili jsme všichni, jen o kapánek lepší byli zelení osadníci.

A co chystáme?

V červenci to bude výlet do Pravčic. Chceme navštívit tamní muzeum zemědělské techniky.

Okrsková soutěž v požárním útoku a další aktivity SDH Žalkovice

Text: **Radomír Krejčí**

Foto: **Radomír Krejčí, Petr Vaněk**

V sobotu dne 18. 5. 2013 pořádal SDH Žalkovice okrskovou soutěž v požárním sportu.

Okrsková soutěž má, mimo jiné, za úkol prověřit hasicí techniku, ale i připravenost dobrovolných hasičů.

Na přiblíženou: SDH Žalkovice patří do okrsku Chropyně a s nimi SDH Chropyně, SDH Kyselovice, SDH Plešovec a SDH Záříč.í.

Závodů se zúčastnila 4 družstva. Bohužel se nemohl účastnit sbor z Plešovce. Soutěžilo se v požárním útoku o putovní pohár SDH. Proběhlo jedno kolo útoků. Naše „kombinované“ družstvo obsadilo třetí místo. Proč „kombinované“? Jelikož se závodů nemohlo zúčastnit naše soutěžní družstvo ve 100 % složení, nastoupili a čest našeho sboru hájili již ostřílení členové hasičského sboru, kterými jsou starosta sboru P. Janečka a velitel zásahové jednotky P. Bureš. Předvedli, že soutěžit ještě nezapomněli. Vítězem se stalo družstvo SDH Chropyně, před družstvem SDH Záříč.í.

Starosta okrsku na závěr poděkoval všem zúčastněným za skvělou připravenost a přístup k soutěži.

My chceme poděkovat všem, co se přičinili k přípravě soutěže, dobrého občerstvení a všem našim příznivcům za podporu a povzbuzování.

Mladí hasiči se zúčastnili tradičních soutěží v Kyselovicích a Břestu. Na tak malý kádr, jaký máme, se naše hasičské mládí neztratilo, i když se nám nepodařilo přivést žádné „bednové“ umístění. I tak umístění v takové konkurenci, která je mezi mládežnickými hasičskými družstvy, je výborné.

V Kyselovicích se naše bohužel neúplné družstvo umístilo na 17. místě. Závodili Jan Franěk, Dominik a Zbyněk Pobialovi a měli jsme půjčené dva závodníky z SDH Bílany. V Břestě v závodů jednotlivců jsme měli zastoupení pouze ve dvou kategoriích, a to v závodě mladších a starších chlapců. Bohužel nám v kádru

chybí děvčata. V závodě mladších chlapců se naši zástupci umístili takto: 7. místo Vojtěch Němčík, 9. místo Zbyněk Pobial a 13. místo Matěj Němčík. Ve starších se Dominik Pobial umístil na 13. místě. Úspěch to pro nás je a pro naše mladé hasiče i získávání cenných zkušeností. Jen kdyby byl tento kolektiv početnější.

Naše SDH se také zúčastnilo oslav 90 let založení SDH Vlkoš. Součástí oslav byla i netradiční soutěž v požárním útoku s příjezdem. Toto už se podobalo realitě a přítomné sbory předvedly připravenost na případný ostrý zásah. Soutěž spočívala v příjezdu hasičské posádky, přípravě všeho potřebného zařízení a materiálu, jako například vyložení stříkačky, hadic, savic, proudnic, rozdělovače. Posádka musela přesně vědět, kde je všechen zásahový materiál v zásahovém vozidle umístěn. Důležitá byla také souhra posádky, aby každý přesně věděl, co má dělat. Zmatky v zásahu nejsou totiž přípustné. Této soutěže se za náš sbor zúčastnilo nejen družstvo mužů, ale i družstvo žen, a co si budeme dlouze povídat, úspěšně. Muži obsadili 2. místo a ženy 1. místo, čímž získaly putovní pohár Starosty Vlkoše.

Závod mládeže v Kyselovicích: Jan Franěk a Dominik Pobial

Naši úspěšní reprezentanti závodu ve Vlkoši. Nahoře: A. Zapletalík, R. Krejčí, P. Vašek, M. Navrátilová, R. Krejčí, L. Pitnerová, T. Vymětal, H. Netopilová a R. Stoklásek. Dole: M. Kubová, J. Zapletalíková, M. Krejčí, K. Koutná, L. Brázdilová.

Za zeleným ostrovem

Text a foto: **Ing. M. Bajgar**

Po krátkém dvaapůlhodinovém letu z Prahy irskou dopravní společností Aer Lingus jsme přistáli na dublinském letišti. Po přistání v Dublinu se nám v mobilním telefonu posunul čas o hodinu zpět než v České republice. První dojem z letadlového okénka nás nezklamal – viděli jsme všude okolo zelenou barvu v různých odstínech. Zelený jetelový trojlístek - neoficiální znak Irska se vyjímal skoro na každém rohu jako reklama.

Ostrov, na němž jsme přistáli, se nachází v Atlantském oceánu a zaujímá plochu 84 430 km². Leží na sever od Evropy a Irské moře jej odděluje od Velké Británie. Je rozdělen na dvě části. Irská republika zaujímá 85 procent ostrova a je katolického vyznání. Žije v ní přes 3,9 milionu obyvatel, je součástí Evropské Unie a platí se zde od 1. ledna 1999 eurem.

Hlavním městem je Dublin. Ve městě a v jeho blízkosti žije celkem 1,1 milionu obyvatel, to je 40 % celkové populace. Menší část ostrova zabírá Severní Irsko, které je protestantského vyznání a je součástí Velké Británie. Hlavním střediskem je Belfast. Severní Irsko má celkem 1,7 miliónu obyvatel, z toho přes 280 000 žije v Belfastu. Platí se zde anglickou librou.

Počasí v červnu je zde proměnlivé a dá se přirovnat k našemu dubnovému - aprílovému počasí. Průměrná teplota v měsíci červnu je 16°Celsia a průměrný sluneční svit dosahuje jen 6 hodin za den.

Průvodce Daniel, který nás přivítal na letišti, pochází z východního Slovenska a žije zde již 5 let. Pracuje v hotelu, tlumočí u soudu a také provází turisty. Žije zde dosti početná česká a slovenská komunita. V Dublinu můžete navštívit českou hospodu The Czech Inn, kde se čepuje české pivo a podávají se typická česká jídla.

Dublin

Bydleli jsme v Camden Court Hotel na Lower Camden Street. Jen 50 metrů od hotelu byl vzdálen dublinský park St Stephen's Green. Na dublinský hrad a vyhlášenou čtvrť Temple Bar nám stačilo pouhých 10 minut chůze.

Při panoramatické prohlídce města jsme obdivovali gregoriánskou architekturu, kterou představují řadové domy a paláce z červených cihel staré až 300 let. Mezi novodobé dominanty patří The Spire = Jehla, která se nachází na O'Connell Street. Je to 120 metrů vysoký dutý kužel, jenž vybíhá z 3 metrové základny k 15 centimetrovému vrcholu.

Je vyrobena z kartáčované oceli, která mění barvu podle intenzity světla a její špička je v noci osvětlena. Skoro veškerá výstavba je z kamene, kostely a jiné architektonické památky nepřesahují výšku 30 metrů. Navštívili jsme také slavnou univerzitu Trinity College. Založila ji v roce 1592 královna Alžběta I. na místě augustiniánského kláštera. Tento komplex budov je nejvýznamnější univerzitou v celém Irsku. Navštívili jsme Starou knihovnu obsahující přes 200 000 historických knih a textů. Největší vzácností zde uloženou je Evangeliář z Kellsu, vystavený v klenotnici. Přestavuje nejbohatěji zdobený středověký rukopis.

Univerzita

Cukrová hora

Dále jsme navštívili pivovar Guinness, kde jsme ochutnali celosvětově známé irské pivo a seznámili jsme se s historií pivovaru, který založil Arthur Guinness. V roce 1759 podepsal s místními radními smlouvu o pronájmu pivovaru na 9 000 let za 45 liber ročně. Tato smlouva platí dodnes. Nyní pivovar zaujímá 26 hektarů a vyváží pivo do více než 120 zemí světa.

Podnikli jsme také celodenní výlet do pohoří Wicklow, které leží na jih od Dublinu. Tato oblast je známá pod názvem zahrada Irska. Zahrady v Powerscourtu jsou pravděpodobně nejkrásnější z celé oblasti. Tyto okrasné zahrady založil v 30. letech 18. století první vikomt z Powerscourtu Richard Wingfield. Nachází se zde zahrada Japonská, Italská a Jezero s Tritonem. Ve stínu ohromných třistaletých dubů, platanů, buků jsme se cítili velmi dobře.

Návštěva "Údolí dvou jezer" = po keltsky Gleann dá Loch představovala úžasný zážitek. Dvě temná jezera spolu s po-

zůstatky klášterního komplexu působí na každého klidným až spirituálním dojmem.

Kostelík Sv. Kevina spolu s hřbitovem a s křížem sv. Kevina z 8. století působil i s válcovitou věží velmi impozantně. Válcové věže se staly symbolem Irska. Tyto vysoké štíhlé jehlovité stavby sloužily dříve jako rozhledny a úkryty.

Mimo krásnou přírodu jsme také navštívili palírnu Kilbeggan, kde se vyrábí pravá irská whiskey KILLBEGAN. První zmínka o výrobě této značky je z roku 1757 a drží primát mezi značkami BUSHMILLS, JAMESON, TULLAMORE DEW v tom, že její výroba je nejstarší a výrobní postup je po více než 250 letech stále stejný.

Irsko nás i přes proměnlivé počasí příjemně překvapilo svou krásou, přírodou a bohatou historií. Je i atraktivní pro cizince, kteří zde žijí.

Jehla

Kostelík Sv. Kevina

Keltská modlitebna

Vřesoviště

Velká „Pohádková cesta“

T. J. Sokol Žalkovice ve spolupráci s OÚ Žalkovice připravuje na **sobotu 31. srpna**

rozloučení s prázdninami pro děti i dospělé.

Proběhne tradičně na místním fotbalovém hřišti.

Chystáme bohatý program.

Bohaté občerstvení bude připraveno v bufetu.

Srdečně vás již nyní zveme a zároveň se obracíme s prosbou o pomoc při zajištění tohoto zábavného dne.

Slavnostní otevření Muzea zemědělské techniky v Pravčicích

Text a foto: **Mgr. J. Kutá**

Ačkoliv má náš Žalkovický zpravodaj za cíl sledovat především dění v naší obci, nemůžeme v našem letním čísle nezapomenout jednu významnou událost, která se udála 25. května v nedalekých Pravčicích. Bylo tam slavnostně otevřeno „Muzeum zemědělské techniky našich dědů“. Jedná se o velmi zdařilý projekt rodiny pana Josefa Netopila staršího a jeho synů, našich spoluobčanů, které všichni dobře známe.

Myšlenka pana Josefa Netopila založit muzeum zemědělské techniky se leckomu z nás mohla ještě před rokem zdát nereálnou, ale opak je pravdou. Každý z nás se při představě muzea zemědělské techniky může zamýšlet nad tím, co tam lze vystavovat? Když to pak vidí, může žasnout. Nad krásou a půvabem strojů, se kterými pracovali naši dědové, nad tím, jak takto zdánlivě primitivní technikou obdělávali stejné lány, jako se obdělávají dnes moderními stroji. Může žasnout nad pokrokem zemědělské techniky při porovnání strojů v muzeu a moderními. Lze žasnout i nad cílevědomostí pana Netopila tento projekt nejen vymyslet, ale za pomoci rodiny i realizovat.

Žalkováci měli na slavnostním otevření silné zastoupení. Je vidět, že lidé ze Žalkovic mají k zemědělství kladný vztah. Expozice, kterou Netopilovi svépomocí soustředili a uspořádali, zdejší lidi přitahuje svou jednoduchostí, které vesničané dobře rozumí. Atmosféra, která na slavnostním otevření panovala, byla jedinečná. Přišli ti, které tato problematika zajímá, a bylo jich hodně. Pro řadu návštěvníků bylo velice příjemné setkat se zde s lidmi, které dlouho nepotkali. Hlavně bývalí spolupracovníci ze zemědělského družstva se zde opravdu rádi po letech shledávali. Bylo to vidět na každém kroku. Současní zemědělci a ti, kteří se po delimitaci zemědělského družstva uplatnili v jiných profesích, spolu zavzpomínali na „staré dobré časy“ v JZD, přičemž se neřešila politika, ale zemědělská problematika.

Kdo jste v muzeu ještě nebyli, určitě to napravte. Mezi stroji uvidíte i řadu exponátů, které u Vás doma, nebo ve stodole Vašich dědů, stávaly a které se ještě za Vašeho života používaly.

Můžete si zde hezky zavzpomínat a zamyslet se nad životem.

Olympiáda malotřídních škol

Text: **Ing. R. Beneš**, foto: **L. Svobodová**

Další ročník olympiády malotřídních škol se uskutečnil tentokrát v pátek 14. 6. 2013 v Pravčicích. Po úspěchu z roku 2009 z Bezměrova, kdy olympionici přivezli 3 medaile, jsme vyslali početnou skupinu reprezentantů a reprezentantek, která si nevedla vůbec špatně. Soutěžilo se v následujících disciplínách – hod do dálky kriketovým míčkem, skok z místa, běh na 50 m, přespolní běh. Celkem pětkrát se nám podařilo vystoupit na stupně vítězů, kdy medaile ve svých kategoriích získali: Aneta Pokorná - 1. místo v hodu do dálky, Matěj Němčík - 2. místo v běhu na 50 m a 3. místo v hodu kriketovým míčkem, Adam Liška - 2. místo ve skoku z místa a taktéž 3. místo v běhu na 50 m.

Přehled mladých reprezentantů:

Lucie Benešová, Zuzana Zelinková, Aneta Pokorná, Lucie Mrázková

Jan Trávníček, Matěj Němčík, Zbyněk Pobial, Jiří Svoboda, Vojtěch Němčík, Robin Vymětal, Vít Obdržálek, Adam Liška.

Na závěr bych chtěl podotknout, že domácí organizátoři se akce zhostili na jedničku, vše klapalo tak, jak má, průběh celé akce byl naprosto bezproblémový. Symbolický oheň byl předán do Kroměříže, kde by se měl uskutečnit příští ročník.

Fotbal v Žalkovicích není jenom „Áčko“

Text a foto: **Ing. R. Beneš**

Úvodem bych rád uvedl, že smyslem článku není rozpoutat veřejnou diskuzi o tom, zda fotbal v Žalkovicích ano či ne, resp. na jaké úrovni. Jde mi o to upozornit na dobré výsledky mladších fotbalistů a fotbalistek v právě ukončené sezóně, vyzdvihnout výkony jednotlivců (i přesto, že fotbal je sport jak známo kolektivní), prostě bilancovat.

Předně jde o to si uvědomit, že dle regulí FAČRu (Fotbalová asociace České republiky) musí mít každé mužstvo svou mládežnickou základnu. Konkrétně mužstva hrající I. A třídu mají povinnost přihlásit do soutěže 2 družstva mládeže, minimální kompenzační poplatek za jedno nepřihlášené družstvo či družstvo, které nedokončí rozehranou soutěž a klub tak nenaplní předepsanou kvótu 2 družstev mládeže, činí 20.000,- Kč. Můžeme si o tom myslet své, můžeme s tím třeba i nesouhlasit, ale to je asi tak jediné, co s tím můžeme dělat. Tzn. že v Žalkovicích (obci s cca 600 obyvateli) je nutná existence alespoň 2 těchto družstev. Slovo existence je zde na místě neb těch problémů, které okolo fotbalové práce s mládeží jsou, je opravdu hodně (finančních, materiálních, personálních, ale o tom někdy příště).

Nyní již k samotným výsledkům sezony 2012/2013

Mladší přípravka

Pod vedením Františka Uhirka a trenéra Jiřího Otáhalíka nejčastěji nastupovala a prostřídávala ve složení Hlobil, Svoboda, Němčík M., Němčík V., Těřeško, Houšková, skončila na čtvrtém místě, když se o branky staral především střelceky disponovaný Svoboda (44 branek - celkově skončil v pořadí střelců na třetím místě v soutěži) Tomu nejčastěji vypomáhali Němčík V. (25), Houšková V. (13), Těřeško (10) a Němčík M. (2). Mladší přípravka bude od příštího roku díky věkovému posunu některých hráčů již muset nastupovat v kategorii vyšší. I proto by bylo dobré doplnit kádr dalšími hráči – to je apel na rodiče. Každopádně držíme jim palce.

Starší žáci

Na tomto mužstvu je nejlépe vidět, když hráči hrají spolu již delší dobu. Pod vedením trenéra Otáhalíka prošli společně v podstatě všemi dětskými a žákovskými kategoriemi.

I když soutěž nezačala nejlépe, první zápas byl kontumován ve prospěch soupeře, na dalším průběhu se to neprojevalo. Díky dobrým podzimním výkonům mužstvo udrželo kontakt se špičkou. Jarní euforii bohužel opět pokazil první zápas v domácím prostředí, všechny body jsme přenechali soupeři, což se ukázalo v konečném účtování jako rozhodující. Posléze již mužstvo šlapalo jako dobře namazaný stroj a své soupeře doslova drtilo. Konečné skóre bylo impozantní.

O branky se postarali především Kojetský (33), Bednarský (30), Pátík (21), Otáhalík (20) a Beneš (16). K dobrým výkonům se pak na jaře rozehrál Pluhařík O., stabilním pilířem zadní řady byl Štěpjak, v brance se několikrát velmi dobře předvedl Máčala. K této základní linii se postupně přidávali další a i oni předvedli své dobré chvíle (Nevřela, Franěk, Pluhařík J., Červík). Umístění pěti hráčů mezi patnáctkou nejlepších střelců v soutěži dává dobrý předpoklad pro další období. Faktem však zůstává, že přechod z žákovské kategorie do dorostu a s tím spojený přechod na větší hřiště bude pro některé jistě těžkým oříškem. Jak ovšem naznačil první přípravný zápas, pro některé to bude spíše vysvobozením, kdy budou moci na větším prostoru předvést svůj fotbalový um. Mužstvo je potřeba vhodně doplnit a přesto že ambice nováčka nebyvají veliké, nekladme si malých cílů. Závěrem se sluší poděkovat Emilovi Brázdilovi, který jako vedoucí mužstva prošel s týmem všemi žákovskými kategoriemi.

Ženy

Troufám si říci, že naše „squaw“ měla roli v této sezóně nejtěžší. Jednak měly Tonečkovy holky zaplnit diváckou „díru“ po loni ukončeném béčku, což se jim podařilo, divácký zájem byl obrovský. To že se v Žalkovicích hraje I. A třída je úctyhodné, ale že tady máme i ženskou kopanou, to už je opravdu skoro malý zázrak. Holky sehrály několik výborných zápasů, kdy zvláště ty s rivalkami z Kroměříže měly fantastický náboj. Střelceky mužstvo táhla Netopilová M. (12 branek - celkově nejlepší v celé soutěži), gólově ji pak doplnily další hráčky Písaříková (5), Kubová (3), Kojetská (2), Máčalová (2), Petříková (2). Výbornými výkony se zaskvěla Zapletalíková, Sedlářová, Otáhalíková, ale i další. Škoda častých zranění-holky poznaly, že fotbal je opravdu tvrdá hra.

Do další sezóny popřejme všem hodně úspěchů, minimum zranění a spoustu vstřelených branek.

11. 5. 2013 - Deštivý, ale povedený koncert Michala Davida v naší obci

Foto: R. Pala

Redakce časopisu - Časopis Obce Žalkovice. Vydání 01/2013, ročník VII. **Uzávěrka podkladů:** 17. 6. 2013. **Uzávěrka příštího čísla:** 20. 11. 2013. **Vydává:** Obec Žalkovice pro svou interní potřebu v nákladu 230 kusů. **Tisk:** Tiskárna TYPOservis Holešov. **Složení redakce:** Radomír Krejčí, Radomír Pala, Tomáš Hýbner, Michaela Kavanová, Božena Brhelová. **Adresa redakce:** Obecní úřad Žalkovice. **Kontakt (telefon):** 774 281 582, 602 782 342. **E-mail** (na zaslání příspěvků): zpravodaj.zalkovice@seznam.cz

O výběru příspěvků a době jejich zveřejnění rozhoduje výlučně redakce. Příspěvky mohou být redigovány, podstata jejich obsahu zůstává nezměněna. Názory autorů článků se nemusí shodovat s názory redakce. Šíření veškerého obsahu Žalkovického zpravodaje bez souhlasu redakce je zakázáno.

Za případné tiskové chyby se omlouváme.